

Claudia Antoanela Susanu

Procedura insolvenței

Jurisdicții în insolvență. Deschiderea procedurii de insolvență. Verificări de legalitate vs. Decizii de oportunitate – Considerații teoretice și perspective practice

Claudia Antoanela Susanu

Procedura insolvenței

Jurisdicții în insolvență. Deschiderea procedurii de insolvență. Verificări de legalitate vs. Decizii de oportunitate – Considerații teoretice și perspective practice

Universul Juridic

București

-2023-

CAPITOLUL I

Aspecte generale

1.1. Scopul procedurii insolvenței

Procedura insolvenței, reglementată de Legea nr. 85/2014 este o procedură concursuală și colectivă al cărei scop¹ principal vizează îndeostularea creditorilor care dețin, asupra averii debitorului, creanțe anterioare datei deschiderii procedurii.

În forma sa inițială, art. 2 din Legea nr. 85/2014 menționa drept scop al apariției acestei reglementări speciale: „instituirea unei proceduri colective pentru acoperirea pasivului debitorului, cu acordarea, atunci când este posibil, a unei șanse de redresare a activității acestuia”.

Urmare a noilor modificări introduse prin Legea nr. 216/2022², dispozițiile din art. 2 prevăd că: „Scopul prezentei legi este instituirea unor proceduri de prevenire a insolvenței la care pot recurge debitorii aflați în dificultate și, respectiv, a unor proceduri colective de insolvență pentru acoperirea pasivului debitorului, în cadrul cărora debitorul beneficiază, atunci când este posibil, de șansa de redresare a activității sale”.

---

¹ Pentru mai multe detalii asupra scopului procedurii, astfel cum este acesta definit de art. 2 din Legea nr. 85/2014 a se vedea S.M. Miloș, A. Deli-Diaconescu, în R. Bufan, A. Deli-Diaconescu, M. Sărăcuț (coordonatori), *Tratat practic de insolvență*, vol. I, ed. a 2-a, revizuită și adăugită, Ed. Hamangiu, București, 2022, p. 84-86; N. Tândăreanu, *Codul insolvenței comentat, vol. I – art. 1-182*, Ed. Universul Juridic, București, 2017, p. 16.

² Legea nr. 216/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență și a altor acte normative, publicată în M. Of. nr. 709 din 14 iulie 2022. Această lege transpune Directiva (UE) 2019/1.023 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind cadrele de restructurare preventivă, remiterea de datorie și decăderile, precum și măsurile de sporire a eficienței procedurilor de restructurare, de insolvență și de remitere de datorie și de modificare a Directivei (UE) 2017/1.132 (Directiva privind restructurarea și insolvența), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 172 din 26 iunie 2019.

Pentru o privire comparativă, menționăm că vechea definiție, conținută în art. 2 din Legea nr. 85/2006, prevedea doar un scop unic, respectiv cel al acoperirii pasivului debitorului.

Prin reglementarea conținută în Legea nr. 85/2014, scopul procedurii a fost completat cu cel privind acordarea, atunci când este posibil, a unei șanse de redresare a activității debitorului.

Modalitățile de realizare a acestui scop al legii nu au fost prevăzute expres în art. 2 din lege, iar această neincluzere nu trebuie interpretată, astfel cum s-a susținut în doctrină³, ca „o omisiune a legiuitorului, ci ea se înscrie în concepția generală a prezentei legi, atribuțiile de ordin managerial și analiza oportunității aplicării procedurilor și modalităților fiind lăsate la aprecierea creditorilor și a administratorului judiciar”.

În ultimii ani, s-a constatat o tendință a reglementărilor europene de a fi tot mai favorabile creării unor pârgii care să susțină redresarea afacerilor viabile, cu scopul clar de a se putea realiza continuarea activității debitorilor.

Pe lângă scopul imediat al procedurii insolvenței, prevăzut expres de legiuitorul român în art. 2 al legii, în literatură⁴ s-a arătat că „mai există și un scop extern, constând în protejarea mediului de afaceri prin salvarea întreprinderilor viabile și eliminarea celor care nu mai au șanse de redresare”.

1.2. Caracterele procedurii insolvenței

Procedura insolvenței a fost definită în doctrină⁵ ca fiind „o procedură colectivă, prin care creditorii recunoscuți participă împreună la urmărirea și recuperarea creanțelor”.

De-a lungul timpului, literatura de specialitate⁶ a evidențiat caracterele pe care le prezintă procedura insolvenței, aceasta fiind considerată „o

---

³ St.D. Cărpenaru, M.A. Hotca, V. Nemeș, *Codul insolvenței comentat*, Ed. Universul Juridic, București, 2014, p. 22.

⁴ M. Comșa, *Administratorul special, un participant în procedura insolvenței*, în Revista Phoenix nr. 73-74, pp. 5-6.

⁵ St.D. Cărpenaru, M.A. Hotca, V. Nemeș, *Codul insolvenței...*, op. cit., p. 23.

procedură judiciară, personală, colectivă, concursuală, unitară, generală, egalitară, precum și de remediu sau, după caz, de executare silită”.

Caracterul judiciar

Acest caracter este unul definitoriu din moment ce instanțele judecătorești sunt cele care exercită un control direct sau indirect asupra modului în care se derulează procedura în dosarele de insolvență.

Pentru a circumstanția acest principiu trebuie să pornim de la dispozițiile legale în conținutul cărora găsim prevăzute atât operațiunile pe care le implică această procedură, cât și actele care se întocmesc în baza ei, acestea fiind verificate, din perspectiva legalității și conformității de către organele cărora legea le conferă autoritate în acest sens.

Astfel, facem trimitere la dispozițiile art. 41 alin. (1) din Legea nr. 85/2014, care statuează că: „toate procedurile prevăzute de prezentul capitol, cu excepția apelului, sunt de competența tribunalului sau, dacă este cazul, a tribunalului specializat în a cărui circumscripție debitorul și-a avut sediul social/profesional cel puțin 6 luni anterior datei sesizării instanței. Dacă în cadrul tribunalului a fost creată o secție specială de insolvență, acestea îi aparține competența pentru derularea procedurilor prevăzute de prezenta lege”.

Caracterul personal

Caracterul personal poate fi identificat în cadrul dispozițiilor legale, unde este precizat tipul de procedură care se aplică în funcție de categoria din care face parte debitorul. Se poate observa că, debitorul poate fi supus fie procedurii generale, fie procedurii simplificate, ambele fiind detaliate în Legea nr. 85/2014.

---

⁶ R. Bufan, *Reorganizarea judiciară și falimentul*, Ed. Lumina Lex, București, 2001, pp. 49-52; R. Bufan, *Drept falimentar român*, Ed. Mirton, Timișoara, 1998, pp. 28-30; N. Țândăreanu, *Procedura reorganizării judiciare*, Ed. All Beck, București, 2000, p. 10-11; C.B. Nász, *Dreptul insolvenței. Curs universitar*, ed. a II-a, revăzută și adăugită, Ed. Universul Juridic, București, 2018, p. 107.

Procedura generală este definită în art. 4 pct. 46 din lege ca reprezentând: „procedura de insolvență prevăzută de prezenta lege, prin care un debitor care îndeplinește condițiile prevăzute la art. 38 alin. (1), fără a le îndeplini simultan și pe cele de la art. 38 alin. (2), intră, după perioada de observație, succesiv, în procedura de reorganizare judiciară și în procedura falimentului sau, separat, numai în reorganizare judiciară ori doar în procedura falimentului”.

Legiuitorul oferă o definiție și procedurii simplificate, pe care o găsim în art. 4 pct. 47 din lege, respectiv: „procedura de insolvență prevăzută de prezenta lege, prin care debitorul care îndeplinește condițiile prevăzute la art. 38 alin. (2) intră direct în procedura falimentului, fie odată cu deschiderea procedurii insolvenței, fie după o perioadă de observație de maximum 20 de zile, perioadă în care vor fi analizate elementele prevăzute la art. 38 alin. (2) lit. c) și d)”.

Caracterul colectiv și concursual

În cuprinsul art. 5 pct. 44 din Legea nr. 85/2014, procedura colectivă este definită a fi „procedura în care creditorii recunoscuți participă împreună la urmărirea și recuperarea creanțelor lor, în modalitățile prevăzute de prezenta lege”.

Procedura are un caracter colectiv din moment ce scopul legii este acela de a acoperi toate creanțele, în modalitățile și cu ordinea de prioritate stabilite de legea specială.

În privința acestei trăsături, în literatura de specialitate⁷ s-a afirmat că, „deși cele două noțiuni sunt strâns legate una de alta, nu putem să punem semnul de egalitate între ele, pentru că fiecare desemnează o anumită trăsătură specifică, distinctă a procedurii”, chiar dacă unii autori privesc cei doi termeni ca fiind sinonimi.

Având în vedere faptul că procedura insolvenței este o procedură care are caracter special spre deosebire de procedura executării silite pe care o regăsim în Codul de procedură civilă, trebuie să ținem cont că, în situația în

---

⁷ C.B. Nász, *Declanșarea procedurii insolvenței*, Ed. Hamangiu, București, 2014, p. 115.